

279/2003 Sb. Zákon

ze dne 7. srpna 2003

O výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů

Vyhlášeno dne 28. srpna 2003, datum poslední novelizace 1. července 2024

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Výkon rozhodnutí o zajištění majetku a správa zajištěného majetku a věcí

HLAVA I

Obecná ustanovení

§ 1

(1) Tento zákon stanoví postup při výkonu rozhodnutí o zajištění majetku nebo jeho určené části pro účely výkonu trestu, výkonu ochranného opatření zabrání části majetku nebo uspokojení nároku poškozeného v trestním řízení a při správě takového majetku, jakož i při správě věcí a náhradních hodnot vydaných, odňatých nebo jinak zajištěných v trestním řízení (dále jen „majetek“).

(2) Podle tohoto zákona se postupuje i při výkonu rozhodnutí o zajištění majetku vydaného v rámci mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních pro účely uvedené v odstavci 1 a při správě majetku zajištěného podle zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

(3) Podle tohoto zákona se nepostupuje při správě věcí, které orgán činný v trestním řízení převzal do úschovy za účelem provedení důkazu, nejde-li o věc, o jejímž prodeji bylo rozhodnuto podle § 80 trestního řádu.

(4) Správou se pro účely tohoto zákona rozumí i prodej.

(5) Podáním obžaloby, návrhu na schválení dohody o vině a trestu, návrhu na potrestání, návrhu na zabrání věci, návrhu na zabrání části majetku nebo návrhu na zabrání náhradní hodnoty podle trestního řádu přechází příslušnost ke správě zajištěného majetku na soud. Státní zástupce předá spolu s obžalobou nebo návrhem uvedeným ve větě první soudu všechny doklady o úkonech učiněných při správě zajištěného majetku v přípravném řízení.

(6) Ustanovení tohoto zákona o postupu soudu se obdobně užijí na postup státního zástupce. Ustanovení tohoto zákona o postupu soudu při správě zajištěného majetku se obdobně užijí také na postup policejního orgánu, který o zajištění majetku rozhodl, vyzval k vydání věci nebo vydal příkaz k odnětí věci podle trestního řádu; před rozhodnutím o prodeji zajištěného majetku je policejní orgán povinen informovat státního zástupce o tom, že tento majetek má být prodán, s výjimkou případu, kdy má být prodána věc podléhající rychlé zkáze. O úkonech, jimiž se zasahuje do základních práv a svobod a o kterých podle trestního řádu rozhoduje v přípravném řízení soudce, rozhoduje podle tohoto zákona soudce na návrh státního zástupce.

(7) Ustanovení tohoto zákona, v nichž se hovoří o obviněném, se obdobně užijí i na jinou osobu, již byl zajištěn majetek v trestním řízení.

(8) Nestanoví-li tento zákon jinak, soud postupuje při výkonu rozhodnutí o zajištění majetku a při správě zajištěného majetku podle trestního řádu.

HLAVA II

Výkon rozhodnutí o zajištění majetku

§ 2

Obecná opatření

(1) Soud, který rozhodl o zajištění majetku (dále jen „zajištění“), učiní všechny úkony nezbytné k výkonu takového rozhodnutí, a to i před nabytím jeho právní moci. Zkrácené rozhodnutí o zajištění bez odůvodnění neprodleně doručí orgánu nebo osobě, které jsou příslušné k provedení zajištění. Současně soud orgán nebo osobu příslušnou k provedení zajištění vyzve, aby, pokud zjistí, že se s majetkem, který byl zajištěn, nakládá tak, že hrozí zmaření nebo ztížení účelu zajištění, mu tuto skutečnost neprodleně oznámily. Poté, co tento orgán nebo osoba provedou zajištění, soud doručí rozhodnutí o zajištění osobě, které byla věc zajištěna.

(2) Soud, který rozhodl o zajištění, o tomto rozhodnutí vyrozumí osoby a orgány, o nichž je mu známo, že mají k zajištěnému majetku předkupní nebo jiné právo nebo vedou řízení, ve kterém byl omezen výkon práva se zajištěným majetkem nakládat. Bylo-li zajištěno majetkové právo a nejde-li o pohledávku na účtu vůči bance nebo jinému subjektu oprávněnému vést účet pro jiného, soud doručí zkrácené rozhodnutí o zajištění bez odůvodnění také dlužníkovi obviněného a uloží mu, aby odpovídající plnění odevzdal do jeho úschovy nebo na jiné jím určené místo. Složením předmětu plnění do úschovy nebo na jiné určené místo dlužník svůj závazek v rozsahu poskytnutého plnění splní.

(3) Považuje-li to soud, který rozhodl o zajištění, za potřebné pro dosažení účelu zajištění, vyrozumí o zajištění také jiné orgány a osoby, které mají na základě zvláštních právních předpisů uloženou evidenční, dohledovou nebo jinou povinnost ve vztahu k zajištěnému majetku nebo jeho vlastníku anebo držiteli, a zároveň je vyzve k tomu, aby mu, pokud zjistí, že je se zajištěným majetkem nakládáno tak, že hrozí zmaření účelu jeho zajištění, tuto skutečnost neprodleně oznámily; tyto orgány a osoby jsou povinny takové výzvě vyhovět. Soud, který rozhodl o zajištění podílu v obchodní korporaci, o této skutečnosti vyrozumí po právní moci takového rozhodnutí také obchodní korporaci. Byl-li podle katastrálního zákona podán návrh na zápis práva k nemovité věci do katastru nemovitostí na základě právního jednání, kterým obviněný nakládá s nemovitou věcí, před vydáním usnesení o jejím zajištění a

dosud o něm nebylo příslušným orgánem pravomocně rozhodnuto, ztrácí podaný návrh své právní účinky ke dni nabytí právní moci usnesení o jejím zajištění.

(4) Je-li k převodu nebo ke zřízení práva k zajištěnému majetku nutný zápis do evidence vedené podle zvláštních právních předpisů, lze po vyznění provedeném podle odstavce 3 takový zápis na základě právního jednání osoby, již byl majetek zajištěn, provést jen s předchozím souhlasem soudu, který o zajištění rozhodl.

§ 3

Vyloučení věcí

(1) Z výkonu rozhodnutí o zajištění jsou vyloučeny věci ve vlastnictví obviněného, které jsou nezbytné k uspokojování životních potřeb obviněného a jeho rodiny nebo k plnění jeho pracovních úkolů, jakož i jiné věci, jejich prodej by byl v rozporu s dobrými mravy; vyloučeny jsou zejména

- a) běžné oděvní součásti,
- b) obvyklé vybavení domácnosti,
- c) snubní prsten a předměty obdobné povahy,
- d) zdravotnické potřeby a jiné věci, které obviněný potřebuje vzhledem ke své nemoci nebo tělesné vadě,
- e) hotové peníze do částky dvojnásobku životního minima stanovené podle zvláštního právního předpisu na osobu obviněného,
- f) zvířata, u nichž hospodářský efekt není hlavním účelem chovu a která slouží obviněnému jako jeho společník.

(2) Z výkonu rozhodnutí o zajištění jsou dále vyloučeny peněžité dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči, dávky pomoci v hmotné nouzi a z dávek státní sociální podpory příspěvek na bydlení a jednorázově vyplácené dávky státní sociální podpory a péčovské péče, a dále do výše základní částky, která nesmí být sražena z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu,

- a) pohledávky obviněného na výplatu odměny z pracovněprávního vztahu nebo vztahu obdobného vztahu pracovněprávnímu,
- b) pohledávky obviněného na výplatu výživného,
- c) pohledávky na výplatu dávek nemocenského a důchodového pojištění a
- d) dávky státní sociální podpory a péčovské péče, které nejsou vypláceny jednorázově.

(3) Z výkonu rozhodnutí o zajištění majetku pro účely uspokojení nároku poškozeného podle trestního řádu jsou vyloučeny také další věci nepodléhající výkonu soudního rozhodnutí podle občanského soudního řádu.

§ 4

Vyloučení věcí na návrh dotčené osoby

(1) Soud rozhodne na návrh obviněného nebo osoby, o jejíž výživu a výchovu je obviněný povinen pečovat, zda se ze zajištění vyloučí i jiné věci, než které byly vyloučeny podle § 3 odst. 1.

(2) Na návrh osoby, která namítá své vlastnické právo k věcem, které byly zajištěny, rozhodne soud o vyloučení takových věcí ze zajištění, jestliže nezjistí skutečnosti, které by důvodnost takového návrhu vážně zpochybňovaly. Nebrání-li tomu důležité důvody, rozhodne soud o návrhu na vyloučení věcí ze zajištění do 10 dnů ode dne jeho doručení.

(3) Proti usnesení podle odstavců 1 a 2 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 5

Zjišťování movitých věcí

(1) Soud je oprávněn ke zjištění movitých věcí pro účely výkonu rozhodnutí o zajištění nařídit osobní prohlídku obviněného a prohlídku bytu nebo jiných prostor sloužících k bydlení nebo prostor k nim náležejících (dále jen „obydlí“) a jiných prostor a pozemků, kde lze předpokládat, že má obviněný svůj majetek; tyto prohlídky vykoná orgán, který je nařídil, nebo policejní orgán.

(2) K prohlídce může orgán, který prohlídku provádí, přibrat též osoby, jejichž účast při prohlídce je potřebná zejména pro účely náležité identifikace, ocenění a zabezpečení zjištěných movitých věcí.

(3) Ten, kdo provádí prohlídku, sepíše movité věci, jichž se zajištění týká, a nejsou-li movité věci zjištěné při prohlídce uvedeny v rozhodnutí o zajištění majetku, sepíše ty z nich, které nejsou podle tohoto zákona ze zajištění vyloučeny. Sepsané movité věci je třeba náležitě vymezit tak, aby nebyly zaměnitelné s jinými.

(4) Pokud není v odstavcích 1 až 3 uvedeno jinak, použijí se na nařízení a výkon prohlídek přiměřeně ustanovení trestního řádu o osobní prohlídce, domovní prohlídce a prohlídce jiných prostor a pozemků.

(5) Pokud má obviněný právo na vydání nebo dodání movitých věcí, odevzdají se tyto věci soudu nebo na jeho pokyn tomu, kdo je pověřen správou zajištěného majetku.

(6) Každý, kdo má u sebe movité věci z majetku obviněného, je poté, co se o rozhodnutí o zajištění majetku dověděl, povinen bezodkladně o tom uvědomit soud nebo toho, kdo byl pověřen správou zajištěného majetku.

§ 6

Nakládání se zjištěnými movitými věcmi

(1) Je-li to zapotřebí pro účely zajištění, věci sepsané podle § 5 se tomu, kdo je má u sebe, odejmou, pokud je na výzvu nevydá; přitom se postupuje obdobně podle § 78 a 79 trestního řádu. Orgán provádějící prohlídku může při posouzení všech rozhodných okolností ponechat movitou věc na místě, kde se nachází, zejména pokud

a) by odnětí takové věci vedlo k jejímu znehodnocení nebo k znehodnocení věci, s níž je funkčně spojena,

- b) by odnětí takové věci bylo spojeno s nepřiměřenými technickými obtížemi,
- c) jde o věc vyžadující zvláštní péči nebo je péče o ni spojena s nepřiměřenými náklady, nebo
- d) jde o věc nepatrné hodnoty.

(2) Pokud je movitá věc ponechána na místě, kde se nachází, tato skutečnost se spolu s důvodem takového postupu uvede do soupisu a věc se náležitě vymezí tak, aby nebyla zaměnitelná s jinými. Orgán provádějící prohlídku zároveň vydá příkaz k zdržení se nakládání s věcí, v němž věc náležitě a nezaměnitelně vymezí, a zakáže, aby s ní bylo jakkoli právně jednáno nebo fakticky nakládáno způsobem, který by vedl k zmaření účelu jejího zajištění, zejména aby byla převedena na jiného, zatížena, poškozena nebo zničena. Zákaz působí vůči všem a je účinný okamžikem vyvěšení příkazu na místě, kde se věc nachází; v tomto smyslu musí příkaz obsahovat poučení, včetně upozornění na následky spojené s porušením zákazu. Právní jednání učiněné v rozporu se zákazem uvedeným v příkazu je neplatné, přičemž soud k neplatnosti přihlédne i bez návrhu. Movitá věc ponechaná na místě se označí tak, aby bylo zřejmé, že se na ni vztahuje příkaz k zdržení se nakládání s věcí.

(3) Ponechání movité věci na místě, kde se nachází, nebrání tomu, aby orgán činný v trestním řízení příslušný k rozhodování o takové věci podle trestního řádu následně kdykoli vyzval k vydání takové věci nebo vydal příkaz k jejímu odnětí, má-li za to, že je to potřebné z hlediska účelu zajištění.

(4) Orgán činný v trestním řízení příslušný k rozhodování o věci vydané nebo odňaté podle trestního řádu může kdykoli rozhodnout, že ji ponechá z důvodů uvedených v odstavci 1 u osoby, již byla zajištěna; při tom postupuje přiměřeně podle odstavce 2. Proti takovému rozhodnutí není stížnost přípustná.

(5) Orgán činný v trestním řízení příslušný podle trestního řádu k rozhodování o věci ponechané na místě nebo na základě příkazu soudu policejní orgán je oprávněn pro účely kontroly dodržení příkazu k zdržení se nakládání se zajištěnou movitou věcí nebo pro účely odnětí takové věci vstoupit na místo, kde se movitá věc nachází; přitom není oprávněn činit jiné úkony než ty, které souvisejí s výkonem kontroly dodržování příkazu nebo s jejím odnětím. Pokud jde o obydlí nebo jinou prostor, k jejíž prohlídce je potřebný příkaz soudce, a osoba, u níž se zajištěná věc nachází, se vstupem nesouhlasí, je orgán uvedený ve větě první v přípravném řízení oprávněn vstoupit do obydlí nebo jiné takové prostory po předchozím souhlasu soudce; policejní orgán si jej vyžádá prostřednictvím státního zástupce. Bez takového předchozího souhlasu může orgán uvedený ve větě první vstoupit do jiné prostory než obydlí, jestliže udělení souhlasu nelze předem dosáhnout a věc nesnese odkladu; je však povinen si bezodkladně dodatečně souhlas soudce vyžádat.

(6) Odstavce 1 až 5 se přiměřeně použijí i na zjištěné stroje nebo jiná upevněná zařízení, která jsou součástí nemovité věci a jsou oddělitelná.

§ 7

Zjišťování cenných papírů, peněžních prostředků v hotovosti a nehmotných věcí

(1) Zaknihované cenné papíry a investiční nástroje soud sepíše poté, kdy se dozví, že tyto zaknihované cenné papíry a investiční nástroje jsou pro obviněného evidovány v příslušné evidenci podle zvláštních právních předpisů; v případě potřeby nebo v pochybnostech si vyžádá zprávu od orgánu nebo osoby oprávněné vést takovou evidenci.

Po sepsání zaknihovaných cenných papírů a investičních nástrojů soud orgánu nebo osobě oprávněné k vedení příslušné evidence podle zvláštních právních předpisů sdělí, které zaknihované cenné papíry a investiční nástroje obviněného byly sepsány, datum jejich sepsání a vydá příkaz k zajištění práva nakládat se sepsanými zaknihovanými cennými papíry a investičními nástroji.

(2) Byly-li při postupu podle tohoto zákona nalezeny cizozemské peníze, jiné devizové hodnoty nebo vyšší částka peněz v korunách českých, než která je ze zajištění vyloučena, složí se do úschovy soudu.

(3) Vkladní knížky, vkladní listy a jiné formy vkladů, akcie, směnky, šeky nebo jiné cenné papíry anebo jiné listiny, jejichž předložení je nutné k uplatnění určitého práva, se sepíší obdobně jako jiné věci podle tohoto zákona a složí se do úschovy soudu.

(4) Jde-li o vkladní listy, akcie, směnky, šeky nebo jiné cenné papíry anebo o jiné listiny, jejichž předložení je nutné k uplatnění určitého práva, soud podle jejich povahy vyzve toho, kdo má plnit, aby odpovídající plnění odevzdal soudu nebo na jiné soudem určené místo; ustanovení § 2 odst. 2 věta třetí se užije obdobně.

(5) Nelze-li peněžní prostředky na účtu, cenné papíry, zaknihované cenné papíry a investiční nástroje a jiné nehmotné věci náležitě zajistit podle odstavců 1 až 4, soud provede jejich zajištění podle trestního řádu.

§ 8

Zjišťování nemovitých věcí

(1) Jakmile se soud dozví, že obviněný je vlastníkem nemovité věci, na kterou se má vztahovat nebo vztahuje zajištění, ověří tuto skutečnost v katastru nemovitostí prostřednictvím dálkového přístupu. Opis zkráceného usnesení o zajištění bez odůvodnění soud zašle příslušnému katastrálnímu úřadu, a pokud to není zřejmé z usnesení, oznámí mu jméno, příjmení, rodné číslo nebo datum narození a trvalý nebo jiný pobyt obviněného, nebo je-li jím právnická osoba, její název, sídlo a identifikační číslo osoby, a pokud zajištění nepostihuje veškerý majetek obviněného, označí nemovitou věc, jíž se zajištění týká.

(2) Na základě příkazu k ohledání nemovité věci vydaného soudem a v přípravném řízení soudcem na návrh státního zástupce může soud nebo státní zástupce anebo na základě jejich pokynu policejní orgán provést ohledání nemovité věci a jejího příslušenství za účelem zjištění stavu nemovité věci a posouzení účelnosti jejího zajištění. Orgán činný v trestním řízení provádějící ohledání nemovité věci uvědomí o době a místě ohledání vlastníka nemovité věci nebo osobu, která s ním žije ve společné domácnosti, a dále osobu, o níž je známo, že má k nemovité věci práva. Tyto osoby jsou povinny prohlídku nemovité věci a jejího příslušenství umožnit. Orgán provádějící ohledání k němu může přibrat osoby, jejichž účast při ohledání je potřebná, zejména pro účely ocenění nemovité věci. Je-li při ohledání nemovité věci zjištěna movitá věc anebo stroj nebo jiné upevněné zařízení, které jsou součástí nemovité věci a jsou oddělitelné, u nichž jsou dány důvody pro jejich zajištění, lze je zajistit ponecháním na místě i bez vydání příkazu k prohlídce obydlí nebo prohlídce jiných prostor a pozemků; přitom se postupuje obdobně podle § 6 odst. 1 až 3.

(3) O nabytí právní moci usnesení o zajištění nemovité věci soud vyrozumí příslušný katastrální úřad.

Správa zajištěného majetku

§ 8a

Účel správy a odpovědnost správce

(1) Majetek zajištěný v trestním řízení se spravuje podle tohoto zákona, pokud je zapotřebí právně jednat nebo činit potřebné úkony, aby nedošlo bezdůvodně k snížení hodnoty zajištěného majetku nebo k jeho zmenšení, popřípadě aby se majetek očekávaným způsobem zvýšil.

(2) Pro dosažení účelu správy správce vykonává v potřebném rozsahu práva a povinnosti spojené se zajištěným majetkem, jejichž výkon mu přiznává tento zákon, nebo jejichž výkon byl obviněnému zakázán soudem. Správce vykonává jednotlivá práva a povinnosti podle povahy zajištěného majetku a práv s ním spojených v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy a v souladu s pověřením nebo smlouvou o správě; přitom postupuje řádně a svědomitě.

(3) Nestanoví-li zvláštní právní předpisy jinak, odpovídá správce za škodu způsobenou při výkonu správy jím nebo osobami, které použil k plnění svých úkolů, tomu, komu byla způsobena v souvislosti s výkonem této činnosti; této odpovědnosti se zproští, prokáže-li, že škodě nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze na něm požadovat.

(4) Správce je povinen mít po dobu výkonu správy uzavřenou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu nebo jinou újmu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem správy; to neplatí, odpovídá-li za jeho činnost stát podle zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Smlouva musí pokrývat odpovědnost správce za škodu, která je způsobena jeho konáním nebo opomenutím při výkonu funkce správce nebo v souvislosti s ním nebo konáním nebo opomenutím jeho zaměstnanců při výkonu jeho funkce, pokud ke konání nebo opomenutí došlo v době trvání pojištění. Tuto smlouvu je správce povinen uzavřít nejpozději do 5 dnů poté, co byl pověřen správou nebo s ním byla sjednána smlouva o správě, a neprodleně po jejím uzavření doložit tuto skutečnost tomu, kdo jej pověřil výkonem správy, nebo s ním sjednal smlouvu o správě.

(5) Limit pojistného plnění sjednaný ve smlouvě o pojištění odpovědnosti uvedené v odstavci 4 musí činit minimálně 1 000 000 Kč pro jednu pojistnou událost; pro správce, který na základě zajištěných práv k podílu vykonává funkci člena statutárního orgánu v obchodní korporaci, jejíž roční úhrn čistého obrátu podle zákona o účetnictví za poslední účetní období předcházející pověření správou dosáhl alespoň částku 100 000 000 Kč, anebo který zaměstnává nejméně 100 zaměstnanců v pracovním poměru, musí činit limit pojistného plnění minimálně 10 000 000 Kč pro jednu pojistnou událost.

§ 8b

Plánování správy zajištěného majetku

Pokud je to možné a vyžaduje-li to povaha zajištěného majetku, soud ještě před zajištěním konzultuje s Ministerstvem vnitra nákladnost správy takového majetku a zajištění vhodného způsobu jeho správy.

Správce zajištěného majetku

(1) Správu zajištěného majetku vykonává podle povahy a rozsahu věcí a práv, které ho tvoří, soud, který o zajištění v prvním stupni rozhodl nebo na který přešla příslušnost ke správě podle § 1 odst. 5, nebo na základě jeho pověření Ministerstvo vnitra.

(2) Pokud orgán uvedený v odstavci 1 nemůže zajistit výkon správy zajištěného majetku určitého druhu, soud

- a) pověří jeho správou organizační složku státu nebo státní organizaci příslušnou hospodařit s určitým majetkem státu,
- b) pověří jeho správou za úplatu soudního exekutora, v jehož obvodu se zajištěný majetek nachází; jestliže se zajištěný majetek nachází v obvodech dvou nebo více územních pracovišť soudních exekutorů, může soud výkonem správy pověřit každé z těchto pracovišť, nebo
- c) uzavře smlouvu s jinou osobou podnikající v určité oblasti nebo dostatečně odborně způsobilou k výkonu správy daného majetku (dále jen „smluvní správce“), a to za sjednanou úplatu, případně bezúplatně.

(3) Pověření ke správě zajištěného majetku je opatření, které musí mít písemnou formu a obsahovat zejména označení soudu, který pověření vydal, označení pověřeného správce a vymezení rozsahu správy. V pověření ke správě zajištěného majetku nebo v připojených dokumentech musí být náležitě a nezaměnitelně určen zajištěný majetek, kterého se pověření týká. Pověření ke správě zajištěného majetku může být vydáno i pro výkon dílčího právního jednání nebo úkonu spojeného se zajištěným majetkem. Pokud bylo správou zajištěného majetku v přípravném řízení pověřeno Ministerstvo vnitra nebo jiný správce, v řízení před soudem není třeba vydávat nové pověření. Výkon správy pověřeným správcem začíná doručením pověření pověřenému správci a převzetím majetku který má být spravován. Soud může pověření ke správě zajištěného majetku kdykoli písemně zrušit a za podmínek stanovených tímto zákonem pověřit jiného správce, uzavřít smlouvu o správě nebo zajištěný majetek spravovat sám.

(4) Obsahem smlouvy podle odstavce 2 písm. c) musí být i ujednání o povinnosti smluvního správce mít po dobu výkonu správy uzavřenou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu nebo jinou újmu podle § 8a odst. 4. Smlouva může být uzavřena i pro výkon dílčího právního jednání nebo úkonu spojeného se zajištěným majetkem. Přichází-li v úvahu prodej zajištěného majetku, musí smlouva obsahovat i ujednání o způsobu stanovení kupní ceny a o postupu při prodeji. Ve smlouvě je třeba upravit i způsob přechodu práv a povinností vyplývajících ze smlouvy uzavřené policejním orgánem nebo státním zástupcem z tohoto orgánu na soud. Výkon správy smluvním správcem začíná uzavřením smlouvy a převzetím majetku, který má být spravován.

§ 9a

Odmítnutí pověření nebo dalšího výkonu správy

(1) Pověřený správce nebo ten, kdo má být správou pověřen, může odmítnout pověření ke správě zajištěného majetku určitého druhu pouze z důvodu, že

a) správa majetku vyžaduje zvláštní podmínky nakládání nebo zvláštní odbornou způsobilost, které není schopen zajistit, nebo

b) výkon správy je spojen s nepřiměřenými náklady.

(2) Odmítnout pověření ke správě zajištěného majetku určitého druhu může

a) pověřený správce písemně nejpozději do 15 dnů ode dne jeho doručení, a to s uvedením podrobného zdůvodnění takového postupu, nebo

b) ten, kdo má být správou pověřen, ústně do protokolu na místě, kde se zajištěný majetek nachází, a to s uvedením předpokládaného důvodu odmítnutí; nejpozději do 15 dnů ode dne odmítnutí pověření musí takový postup soudu podrobně písemně zdůvodnit.

(3) Pokud Ministerstvo vnitra písemně odmítne pověření ke správě zajištěného majetku, poskytne soudu potřebnou součinnost pro účely zajištění řádné správy takového majetku a spolu s odmítnutím pověření mu navrhne jiného vhodného správce nebo případně jiný postup, není-li možné žádného vhodného správce nalézt. Pokud Ministerstvo vnitra odmítne pověření ústně na místě, navrhne soudu jiného vhodného správce nebo jiný postup nejpozději do 15 dnů ode dne odmítnutí pověření. Pokud pověření ke správě odmítne jiný pověřený správce, Ministerstvo vnitra navrhne soudu jiného vhodného správce nebo jiný postup nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy je soud o této skutečnosti vyrozumí. Odmítnutí pověření ke správě zajištěného majetku Ministerstvem vnitra nebrání tomu, aby bylo pověřeno prodejem takového majetku, i když jej převzal a spravuje jiný správce.

(4) Pokud v průběhu výkonu správy zajištěného majetku určitého druhu nastane skutečnost, která nebyla známa při převzetí zajištěného majetku do správy, v jejímž důsledku je dán některý z důvodů pro odmítnutí pověření podle odstavce 1, a pokud takový majetek není možné prodat, může pověřený správce odmítnout další výkon správy takového majetku. Odstavec 3 se v takovém případě použije obdobně.

(5) Odmítnutím pověření nebo dalšího výkonu správy pověření ke správě zajištěného majetku určitého druhu zaniká; i po zániku pověření je pověřený správce povinen vykonávat správu zajištěného majetku, který převzal, až do doby jeho předání soudu nebo jinému správci.

§ 9b

Správce podílu

(1) Pokud byla zajištěna práva související s podílem v obchodní korporaci (dále jen „podíl“), jež umožňují podílet se na řízení obchodní korporace, a je zapotřebí vykonávat správu podílu, soud pověří správou podílu osobu zapsanou v seznamu insolvenčních správců, které bylo vydáno zvláštní povolení podle zákona o insolvenčních správcích; nelze-li takto postupovat, pověří správou podílu jiného insolvenčního správce. Pokud zvláštní právní předpis váže vlastnictví podílu nebo výkon funkce statutárního orgánu v obchodní korporaci na splnění určitých zvláštních podmínek, tyto podmínky nemusí být u správce podílu splněny; pokud však některý z insolvenčních správců tyto podmínky splňuje, soud jej ustanoví správcem podílu přednostně.

(2) V jiných případech než uvedených v odstavci 1 vykonávají správu podílu správci uvedení v § 9.

(3) Insolvenční správce může pověření ke správě podílu podle odstavce 1 odmítnout jen z důležitých důvodů, které posoudí soud. Soud nepověří správou podílu insolvenčního správce, jestliže má důvodné pochybnosti o jeho nepodjatosti.

(4) O pověření správou podílu a o zrušení pověření soud vyrozumí obchodní korporaci, jejíž podíl byl zajištěn.

(5) Pokud jde o podíl tvořený cennými papíry a je rozhodnuto o jeho prodeji, soud prodej zajistí prostřednictvím smluvního správce.

§ 9c

Zvláštní správce

(1) Správu zajištěných

a) věcí, o nichž je důvodné podezření, že byly získány v souvislosti s porušením celních předpisů nebo právních předpisů upravujících správu spotřebních daní nebo v souvislosti s porušením právních předpisů upravujících provozování hazardních her anebo na základě těchto předpisů, vykonává Generální ředitelství cel,

b) radioaktivních odpadů a zdrojů ionizujícího záření vykonává Správa úložišť radioaktivních odpadů,

c) exemplářů rostlin a živočichů, regulovaných kožešin a výrobků z tuleňů a jiných jedinců chráněných podle zákona o obchodování s ohroženými druhy a jedinců zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a volně žijících ptáků chráněných podle zákona o ochraně přírody a krajiny vykonává Česká inspekce životního prostředí,

d) zbraní, střeliva, munice, výbušnin, regulovaných prekurzorů výbušnin a dalších látek nebo směsí zneužitelných pro výrobu výbušnin, návykových látek a prekurzorů, včetně zařízení k jejich výrobě, přípravků obsahujících návykové látky a jiných nebezpečných látek vykonává krajské ředitelství Policie České republiky, v jehož územním obvodu se nachází sídlo soudu, který vede trestní řízení.

(2) Pověření ke správě zajištěného majetku uvedeného v odstavci 1 se nevzdává. Správce uvedený v odstavci 1 vykonává správu od okamžiku, kdy převzal zajištěný majetek.

§ 10

Práva a povinnosti správce

(1) Správce je povinen právně jednat za účelem zabránění snížení hodnoty nebo zmenšení zajištěného majetku, zejména

a) včas uplatňovat nárok na náhradu škody a na vydání předmětu bezdůvodného obohacení,

b) průběžně sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky k zajištěnému majetku, včas uplatňovat a vymáhat práva, která jinak přísluší vlastníku zajištěného majetku, případně jiné osobě oprávněné s majetkem nakládat, a zamezovat promlčení nebo zániku těchto práv,

c) dovolávat se neplatnosti právního jednání učiněného obviněným v rozporu se zákazy, jež mu byly uloženy rozhodnutím o zajištění majetku podle trestního řádu.

(2) Movité věci, jež byly obviněným vydány nebo mu byly odňaty, je správce povinen rovněž řádně zabezpečit a chránit před znehodnocením, zejména před jejich poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím, a provést potřebné úkony směřující k uchování hodnoty věci.

(3) Správce činí za účelem ochrany zajištěného majetku v soudním, správním nebo jiném řízení všechny úkony, které je jinak oprávněn činit jeho vlastník, případně jiná osoba oprávněná s majetkem nakládat; v insolvenčním řízení může za tímto účelem vykonávat práva věřitele.

(4) Správce vede zajištěný majetek průkazným a přehledným způsobem v evidenci, a to až do doby konečného naložení s majetkem; zajištěný majetek není předmětem účetnictví a inventarizace.

(5) Jiné povinnosti související se zajištěným majetkem než uvedené v odstavcích 1 až 4 správce nevykonává. Jiná práva související se zajištěným majetkem vykonává správce za účelem ochrany zajištěného majetku pouze v rozsahu, v jakém byla zakázána obviněnému soudem podle trestního řádu. Správce není oprávněn zajištěný majetek využívat, pronajmout, zatížit nebo převést na jinou osobu.

(6) Pro účely řádného výkonu správy zajištěného majetku je správce oprávněn činit všechny potřebné úkony, zejména je oprávněn nahlížet do účetních záznamů, smluv a dalších písemností, pořizovat jejich kopie, na nezbytnou dobu si vyžádat doklady a jiné dokumenty potřebné pro účely správy zajištěného majetku a vstupovat na místa, kde se nacházejí, nejde-li o obydlí; obviněný, jakož i jiné osoby, vůči nimž je úkon prováděn, jsou povinni správci poskytnout veškerou potřebnou součinnost. Pokud osoby uvedené ve větě první bez dostatečné omluvy neuposlechnou příkazu nebo nevyhoví výzvě správce a neposkytnou mu potřebnou součinnost, může jim soud uložit pořádkovou pokutu do 50 000 Kč; neuposlechně-li takového příkazu nebo výzvy osoba, která jedná za právnickou osobu, může být právnické osobě, kterou zastupuje, uložena pořádková pokuta do 500 000 Kč; o tom je třeba tyto osoby předem poučit. Proti rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek; na rozhodování o stížnosti se obdobně užije § 146a trestního řádu.

§ 10a

Správa podílu

(1) Správce podílu vstupuje do zajištěných práv společníka obchodní společnosti nebo člena družstva a vykonává je v potřebném rozsahu v souladu s tímto zákonem a zákonem o obchodních korporacích.

(2) Je-li pro dosažení účelu správy zapotřebí vyměnit jednoho nebo více členů statutárního orgánu obchodní korporace a zajištěná práva takový postup správci umožňují, správce svolá nejvyšší orgán obchodní korporace a jeho prostřednictvím dosáhne jejich odvolání a nechá se místo nich zvolit členem statutárního orgánu; ustanovení zákona o obchodních korporacích o bezúhonnosti člena orgánu obchodní korporace a jejím prokazování, o počtu členů statutárního orgánu obchodní korporace a o minimálních lhůtách pro oznámení termínu jednání nejvyššího orgánu obchodní korporace se nepoužijí.

(3) Na výzvu soudu je správce povinen mu předložit v jím stanovené přiměřené lhůtě zprávu o své činnosti při

výkonu správy podílu; takovou zprávu je správce povinen předložit soudu vždy do 15 dnů poté, co zaniklo nebo bylo zrušeno jeho pověření ke správě podílu.

(4) Pověření správce ke správě podílu zaniká

- a) zánikem jeho práva vykonávat činnost insolvenčního správce podle zákona o insolvenčních správcích,
- b) zrušením jeho povolení nebo zvláštního povolení podle zákona o insolvenčních správcích,
- c) zánikem obchodní korporace bez univerzálního právního nástupce, nebo
- d) jeho smrtí.

(5) Ustanovením odstavce 4 není dotčeno oprávnění soudu zrušit pověření správce z jiných důvodů.

(6) Pokud správce podílu vykonává v době zániku nebo zrušení pověření funkci člena orgánu obchodní korporace, tato funkce zaniká ke dni zániku nebo zrušení pověření; pověřil-li však soud správou podílu podle tohoto zákona nového správce do 14 dnů poté, co bylo zrušeno nebo zaniklo pověření dosavadního správce, přechází na nového správce tato funkce ke dni jeho pověření správou. Právní jednání učiněná dosavadním správcem ve funkci člena statutárního orgánu obchodní korporace v době mezi zrušením nebo zánikem jeho pověření a okamžikem, kdy se o zrušení nebo zániku pověření dozví, zůstávají platná, pokud je schválí nový statutární orgán. Dosavadní správce je povinen poskytnout novému správci, likvidátorovi nebo insolvenčnímu správci na jejich žádost potřebnou součinnost, zejména je informovat o jím učiněných právních jednáních.

§ 10b

Odměna správce podílu

(1) Správce podílu má právo na odměnu a náhradu hotových výdajů.

(2) Odměna správce, který na základě zajištěných práv k podílu vykonává funkci člena statutárního orgánu obchodní korporace, a náhrada jeho hotových výdajů se hradí z majetku obchodní korporace. Nedostačuje-li majetek obchodní korporace zcela nebo zčásti k úhradě odměny správce a k náhradě jeho hotových výdajů, hradí je stát. Odměnu správce, který vykonává správu podílu a není členem jejího statutárního orgánu, a náhradu jeho hotových výdajů hradí stát.

(3) Soud rozhodne na návrh správce o výši jeho odměny a o výši náhrady jeho hotových výdajů; návrh správce musí obsahovat vyúčtování odměny a hotových výdajů, přičemž navrhovanou výši náhrady hotových výdajů je správce povinen prokazatelně doložit a odůvodnit jejich účelnost a důvodnost. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

(4) Při stanovení výše odměny správce soud vychází ze skutečnosti, zda správce vykonává v obchodní korporaci funkci člena statutárního orgánu, a z výše obrátu obchodní korporace. Nelze-li výši odměny správce stanovit podle těchto kritérií, přihlédne soud při stanovení její výše k délce doby výkonu správy, rozsahu a náročnosti vykonávané činnosti správce, a vykonává-li správce v obchodní korporaci funkci člena statutárního orgánu, přihlédne soud také k výši odměny ostatních členů statutárního orgánu nebo, není-li takových členů statutárního orgánu, přihlédne k

výši odměny bývalých členů statutárního orgánu.

(5) V případech, kdy odměnu a náhradu hotových výdajů správce hradí stát, vyplatí je soud z prostředků státního rozpočtu.

(6) Soud může v průběhu výkonu správy podílu rozhodnout o vyplacení zálohy odměny a náhrady hotových výdajů správci, a to i opakovaně.

(7) Způsob stanovení odměny a hotových výdajů správce pověřeného správou podílu, nejvyšší přípustnou výši odměny a hotových výdajů hrazenou státem a způsob jejich výplaty stanoví prováděcí právní předpis.

§ 11

Náklady správy

Náklady nutné pro řádný výkon správy zajištěného majetku hradí

- a) správce pověřený správou zajištěného majetku podle § 9 odst. 1 nebo § 9 odst. 2 písm. a),
- b) soud v případě, že správu vykonává správce pověřený správou zajištěného majetku podle § 9 odst. 2 písm. b), smluvní správce nebo správce podílu, pokud náklady na správu podílu hradí stát, nebo
- c) zvláštní správce v případě, že vykonává správu zajištěného majetku podle § 9c.

§ 12

Prodej zajištěného majetku

(1) Soud může rozhodnout o prodeji zajištěného majetku s předchozím souhlasem obviněného; souhlas k prodeji může být udělen písemně nebo ústně do protokolu. Obviněný se v takovém případě může závazně vyjádřit k nejnižší ceně, za kterou lze majetek prodat; o tomto právu musí být poučen.

(2) Bez souhlasu uvedeného v odstavci 1 může soud rozhodnout o prodeji zajištěného majetku, lze-li důvodně předpokládat, že

- a) podlehe rychlé zkáze nebo jiné těžko odvratitelné škodě,
 - b) bude rychle ztrácet na tržní hodnotě, zejména jde-li o motorová vozidla a elektrozařízení,
 - c) s výkonem správy budou spojeny nepřiměřené náklady, nebo
 - d) výkon správy bude vyžadovat zvláštní podmínky nakládání nebo zvláštní odbornou způsobilost, které lze zajistit jen s nepřiměřenými obtížemi.
- (3) V případě splnění podmínek stanovených tímto zákonem je pověřený nebo smluvní správce povinen navrhnout soudu prodej zajištěného majetku; o takovém návrhu soud rozhodne neprodleně po jeho obdržení.

(4) Při stanovení kupní ceny a při prodeji postupuje

- a) soud přiměřeně podle zvláštních právních předpisů upravujících prodej věcí při soudním výkonu rozhodnutí,
- b) jiný orgán činný v trestním řízení, Ministerstvo vnitra, jiná organizační složka státu nebo státní organizace přiměřeně podle zvláštních právních předpisů, jimiž se řídí hospodaření s majetkem státu,
- c) exekutor přiměřeně podle zvláštních právních předpisů upravujících exekuci,
- d) správce pověřený správou podílu přiměřeně podle zákona o veřejných dražbách,
- e) smluvní správce způsobem dohodnutým ve smlouvě.

(5) Peněžní částka získaná prodejem se složí do úschovy soudu.

(6) Proti usnesení podle odstavce 1 a odstavce 2 písm. b) až d) je přípustná stížnost, která má odkladný účinek. Na rozhodování o stížnosti proti usnesení podle odstavce 2 písm. c) nebo d) se obdobně užije § 146a trestního řádu.

HLAVA IV

Závěrečné ustanovení

§ 12a

Ministerstvo spravedlnosti vydá vyhlášku k provedení § 10b odst. 7.

ČÁST DRUHÁ

Změna trestního řádu

§ 13

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona č. 57/1965 Sb., zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 149/1969 Sb., zákona č. 48/1973 Sb., zákona č. 29/1978 Sb., zákona č. 43/1980 Sb., zákona č. 159/1989 Sb., zákona č. 178/1990 Sb., zákona č. 303/1990 Sb., zákona č. 558/1991 Sb., zákona č. 25/1993 Sb., zákona č. 115/1993 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 154/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. 214/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. 8/1995 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 150/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 166/1998 Sb., zákona č. 191/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. 77/2001 Sb., zákona č. 144/2001 Sb., zákona č. 265/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. 424/2001 Sb., zákona č. 200/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 218/2003 Sb., se mění takto:

1. § 47 zní:

§ „47

- (1) Je-li důvodná obava, že uspokojení nároku poškozeného na náhradu škody způsobené trestným činem bude mařeno nebo ztěžováno, lze nárok až do pravděpodobné výše škody zajistit na majetku obviněného.
- (2) O zajištění podle odstavce 1 rozhoduje soud na návrh státního zástupce nebo poškozeného, v přípravném řízení státní zástupce na návrh poškozeného. V přípravném řízení může státní zástupce nárok zajistit i bez návrhu poškozeného, vyžaduje-li to ochrana jeho zájmů, zejména hrozí-li nebezpečí z prodlení.
- (3) Je-li poškozenému známo, že obviněný je vlastníkem nemovitosti nebo má některou movitou věc umístěnou mimo místo jeho trvalého nebo jiného pobytu, uvede podle možností již v návrhu na zajištění svého nároku na náhradu škody, kde taková věc je.
- (4) V usnesení o zajištění majetku zakáže soud a v přípravném řízení státní zástupce obviněnému, aby nakládal s věcmi, které jsou uvedeny v usnesení o zajištění, nebo které při výkonu takového rozhodnutí budou sepsány; dále obviněnému zakáže, aby po oznámení usnesení majetek převedl na někoho jiného nebo ho zatížil a uloží mu, aby soudu do 15 dnů od oznámení usnesení sdělil, zda a kdo má k majetku předkupní nebo jiné právo, s poučením, že jinak obviněný odpovídá za škodu tím způsobenou.
- (5) Zajišťovat nelze nárok, který nelze v trestním řízení uplatnit. K zajištění nároku nemůže být použito věcí, které nelze podle občanskoprávních předpisů postihnout výkonem soudního rozhodnutí. Zajištění nepodléhají peněžité dávky sociální péče a dávky státní sociální podpory vyplácené obviněnému podle zvláštního zákona jednorázově, a dále
- a) pohledávky obviněného na výplatu odměny z pracovněprávního nebo obdobného poměru,
 - b) pohledávky obviněného na výplatu výživného a
 - c) pohledávky na výplatu dávek nemocenského a důchodového pojištění
- do částky životního minima stanovené podle zvláštních právních předpisů na osobu obviněného, jeho domácnost a osoby, o jejichž výchovu a výživu je obviněný povinen pečovat, pokud nemají vlastní zdroj příjmů.
- (6) Pokud trvá zajištění, jsou neúčinné veškeré právní úkony obviněného, které se týkají zajištěného majetku, s výjimkou úkonů směřujících k odvrácení bezprostředně hrozící škody.
- (7) Práva třetích osob k zajištěnému majetku lze uplatnit podle zvláštního právního předpisu.
- (8) Poškozený musí být o zajištění jeho nároku vždy vyrozuměn s upozorněním na důvody, pro něž se zajištění podle § 48 odst. 1 zruší.“

2. Za § 47 se vkládá nový § 47a, který zní:

§ „47a

- (1) Soud a v přípravném řízení státní zástupce upustí od provedení zajišťovacích úkonů nebo zajištění zruší, pokud obviněný nebo s jeho souhlasem jiná osoba složí na účet soudu u peněžního ústavu peněžitou jistotu ve výši odpovídající pravděpodobnému nároku poškozeného na náhradu škody; jiná osoba musí být seznámena s

podstatou obvinění a se skutečnostmi, které vedly nebo by mohly vést k zajištění. Byla-li složena peněžitá jistota nižší, soud a v přípravném řízení státní zástupce provede zajišťovací úkony na majetku obviněného v rozsahu, v jakém pravděpodobný nárok poškozeného na náhradu škody není zajištěn peněžitou jistotou.

(2) Peněžitou jistotu podle odstavce 1 soud a v přípravném řízení státní zástupce zruší nebo omezí, jestliže pominuly důvody pro zajištění nároku poškozeného nebo je zřejmé, že nárok na náhradu škody poškozenému v trestním řízení nelze přiznat nebo je podstatně nižší.

(3) Nerozhodne-li soud jinak, trvá peněžitá jistota podle odstavce 1 do právní moci odsuzujícího rozsudku. Byl-li takovým rozsudkem přiznán poškozenému nárok na náhradu škody, uhradí ji soud z peněžitě jistoty.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.“

3. § 348 a 349 znějí:

§ „348

(1) Zajištění postihuje veškerý majetek obviněného, přírůstky a výtěžky, které ze zajištěného majetku plynou, jakož i majetek, kterého obviněný nabude po zajištění. Nevztahuje se však na prostředky a věci, na které se podle zákona nevztahuje propadnutí majetku.

(2) Na rozhodování o zajištění majetku podle odstavce 1 se jinak užije § 47 odst. 4 až 7.

§ 349

Výkon rozhodnutí o zajištění majetku a postup při správě takového majetku stanoví zvláštní právní předpis.“

4. § 349a se zrušuje.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o soudních exekutorech

§ 14

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění zákona č. 6/2002 Sb., se mění takto:

1. Za § 76 se vkládá nový § 76a, který zní:

§ „76a

Na základě pověření soudu nebo státního zástupce zjišťuje exekutor majetek podléhající podle rozhodnutí vydaného v trestním řízení zajištění a osobně nebo prostřednictvím jiné osoby vykonává správu takového majetku.“

2. Za § 91 se vkládá nový § 91a, který zní:

§ „91a

(1) Za výkon činnosti podle § 76a náleží exekutorovi mimosmluvní odměna.

(2) O výši odměny podle odstavce 1 a nároku na náhradu dalších nákladů exekuce podle § 87 odst. 1 rozhoduje a přiznané náklady exekuce vyplácí soud nebo státní zástupce, který výkonem činnosti podle § 76a exekutora pověřil.“

ČÁST ČTVRTÁ

Změna atomového zákona

§ 15

V § 26 odst. 3 zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění zákona č. 13/2002 Sb., se na konci písmene k) nahrazuje tečka čárkou a doplňuje se písmeno l), které včetně poznámky pod čarou č. 19a) zní:

„l) správa radioaktivních látek zajištěných podle zvláštního zákona.^{19a)}

ČÁST PÁTÁ

Účinnost

§ 16

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2004.

Zaorálek v. r.

Klaus v. r.

Špidla v. r.

^{19a)} Zákon č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů.“